

*Андрущак Наталія Олексіївна,
студентка 3-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: асистент кафедри цивільного процесу
Московчук Д. О.

ПРЕДМЕТНА І СУБ'ЄКТНА ЮРИСДИКЦІЯ

Перш за все хотілось би наголосити на тому, що наша держава 8 років тому обрала шлях до Євроінтеграції, відповідно до якого наше чинне законодавство повинно відповідати критеріям правової держави. Відтак перед державою постало завдання гармонізації нашого чинного законодавства до міжнародних та європейських стандартів, в тому числі і цивільно-процесуальне законодавство.

Співвідношення суб'єктої та предметної юрисдикції та верховенства права розкривається через елементи правової визначеності, а саме:

- 1) ясність;
- 2) чіткість;
- 3) передбаченість закону;
- 4) однозначність його норм;
- 5) усталену судову практику;
- 6) обов'язковість виконання судових рішень;
- 7) остаточність рішення суду.

Слід зазначити, що судова юрисдикція є основоположним інститутом права, покликаним розмежувати компетенцію видів судочинства, а також забезпечити право кожного на доступ до суду з метою ефективного захисту свого невизнаного права, оспорювані чи порушені права, свободи та інтереси і відновити їх.

Відтак, стаття 19 Цивільного процесуального кодексу нашої держави встановлює порядок і правила предметної та суб'єктної підсудності цивільних справ. За своїм змістом суди розглядають у порядку цивільного судочинства справи, що виникають із цивільних, земельних, трудових, сімейних, житлових та інших правовідносин, крім справ, що розглядаються в порядку іншого судочинства.

Суди також розглядають у порядку цивільного судочинства позови про реєстрацію майна та майнових прав, вчинення інших реєстраційних дій, якщо такі позови є похідними від спору про таке майно чи

майнові права, якщо цей спір підлягає розгляду в місцевому загальному суді та подається на розгляд із такими вимогами [3].

Тобто, видається, що предметна та суб'єктна підсудність у Цивільному процесуальному кодексі нашої держави не розглядаються окремо, а визначаються відповідно до норм, розміщених в одному параграфі.

Суб'єктивний критерій визначення підсудності, незважаючи на наявність у Цивільному процесуальному кодексі нашої держави, залишається не до кінця розкритим. Це, на думку вчених, дає підстави говорити про його допоміжний характер поряд з предметним.

Цивільний процесуальний кодекс України надає право «кожній особі» звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів. А у випадках, встановлених законом, до суду можуть звертатися органи та особи, яким надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб або в державних чи громадських інтересах [1, с. 72].

Проблеми розмежування предметної юрисдикції в Україні зумовлені неузгодженістю критеріїв її реалізації. Велика Палата Верховного Суду в ухвалі від 21 березня 2018 року у справі № 536/233/16-с зазначила про те, що реалізуючи дискрецію при визначенні предметної юрисдикції справ, суди повинні виходити з суті права та/або інтересу, за захистом якого звернулася особа, заявлених вимог, характеру спірних правовідносин, змісту та юридичної природи обставин справи [2].

Отже, підсумовуючи вищевикладене, варто зазначити, що правильне визначення підсудності має стати основою, на якій має будуватися весь розгляд справи у цивільному процесу. Тому на початку розгляду справи суди та адвокати мають приділити максимум уваги питанню визначення підсудності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Яновицька А. В. Юрисдикція суду за Цивільним процесуальним та Господарським процесуальним кодексами України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 4. С. 71-74.
2. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 21 березня 2018 р. у справі № 536/233/16-ц. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73565908>
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV/Верховна Рада України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>